

РОЛЬ ПРИВАТНОГО ПРАВА УКРАЇНИ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПРАВ ЛЮДИНИ

господарської діяльності» (у значенні нормативно-правового регулювання) є формою державного впливу на господарську діяльність (економіку).

Держаний вплив на господарську діяльність (державне регулювання господарської діяльності) може здійснюватися як економічними, так й адміністративними методами. Лише адміністративні методи використовує державне управління господарською діяльністю.

Отже, за своєю сутністю державне регулювання діяльності суб'єктів господарювання є видом впливу на економіку – господарську діяльність (як сукупності форм, методів та інструментів, за допомогою яких держава здійснює цілеспрямований, організуючий, координуючий вплив державних органів на суб'єктів господарювання з метою упорядкування господарської діяльності).

У той же час державне регулювання діяльності суб'єктів господарювання ототожнюється з нормативно-правовим регулюванням господарської діяльності як встановленням загальних правил поведінки у сфері господарювання.

Виходячи з вищенаведеного, можна запропонувати розглядати сутність державного регулювання господарської діяльності у широкому (як вид впливу на економіку) та вузькому (нормативно-правове регулювання) значеннях.

Бібліографічні посилання:

1. Теорія держави і права. Академічний курс : Підручник / За ред. О. В. Зайчука, Н. М. Оніщенко. К. : Юрінком Інтер, 2008. 688 с.
2. Юридичні терміни. Тлумачний словник. (клад. В. Г. Гончаренко, П. П. Андрущенко, Т. П. Базова та ін.). К. : Либідь, 2004. 320 с.
3. Галуцько В. В. Теорія держави та права: конспект лекцій. Херсон : ВАТ «ХМД», 2008. 280 с.
4. Ходов Л. Г. Основы государственной экономической политики: Учебник. М. : БЕК, 1997. 332 с.
5. Стеченко Д.М. Державне регулювання економіки : Навч. посібник. К. : МАУП, 2000. 176 с.
6. Мілаш В. С. Господарське право : Курс лекцій: У 2 ч. Ч. 1. Х. : Право. 2008. 496 с.
7. Кравцова Т. М. Державне регулювання господарської діяльності: адміністративно-правові аспекти. Монографія. Суми : ВВП «Мрія» ТОВ, 2006. 184 с.

Поліщук Марина Геннадіївна,

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри цивільно-правових дисциплін
юридичного факультету Дніпропетровського
державного університету внутрішніх справ
Андрієвська Людмила Олексіївна,
старший викладач кафедри цивільно-правових
дисциплін юридичного факультету
Дніпропетровського державного університету
внутрішніх справ

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОНАВЧОГО ПРОВАДЖЕННЯ ЗАКОРДОНОМ ТА ГАРМОНІЗАЦІЯ ВІТЧИЗНЯНОГО ЗАКОНОДАВСТВА У КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

На сучасний день законодавство про виконавче провадження знаходиться в процесі розвитку. Вагомою та актуальною тематикою для вчених є аналіз та вивчення сучасного стану правового регулювання виконавчого провадження як в Україні так і закордоном, так як до цього часу вона є недостатньо дослідженою.

Підписання угоди про Асоціацію з ЄС відкриває Україні великий простір правових норм та принципів, але вітчизняне законодавство не відповідає всім європейським стандартам, що спричиняє потребу в гармонізації та модернізації чинного законодавства про виконавче провадження та службу України з законодавством ЄС.

У Вітчизняному законодавстві, чимало вад, застарілих положень, прогалин, колізійних норм. Серйозною проблемою стає неоднаковість розуміння та застосування законодавства щодо примусового виконання рішень, що породжує нестабільність та його неузгодженість.

Виконавче провадження є найважливішою стадією судового провадження яке спрямоване на відновлення порушених прав і свобод людини і громадянина [1,с.262]. У будь-якій державі виконавче провадження грає важливу роль. При відсутності добровільного виконання розроблений механізм примусового виконання сприяє відновленню порушених прав, законності, підтримання правопорядку в суспільстві.

В умовах побудови громадянського суспільства в Україні виникає необхідність постійно вносити зміни та вдосконалювати процес державного управління в усіх сферах нашого життя, без винятку і у сфері організації примусового виконання рішень судів [2,с.81].

Виконавче провадження в Україні переживає епоху застою, юристи говорять про необхідність істотного вдосконалення даної сфери законодавства. Як і раніше багато судові акти залишаються невиконаними, від чого страждають конкретні люди, юридичні особи, держава. В результаті невиконані судові акти негативно позначаються на авторитеті суду і сприяють збереженню правового нігілізму в країні.

У переломні моменти розвитку законодавства вельми корисно проаналізувати, як ті ж проблеми вирішуються за кордоном а також можливість гармонізація вітчизняного законодавства у відповідності з міжнародними нормативно-правовими актами. Тому при модернізації національних норм в Україні слід дослідити теорії та практичний досвід високо розвинутих країн, адже рецепція зарубіжного досвіду правового регулювання насамперед обумовлена міжнародними зобов'язаннями України, євроінтеграційними процесами [3,с.40].

У Франції, Бельгії, Люксембурзі та ряді інших країн континентальної Європи судові виконавці є приватними особами, які працюють за ліцензією. Управління судовими виконавцями здійснюють регіональні та національні палати як органи самоврядування.

Наприклад, у Франції виконавче провадження реалізується не тільки судовими виконавцями, а й генеральними прокурорами, прокурорами Республіки, командирами і офіцерами поліцейських сил. Однак основні дійові особи - це судові виконавці. Їхній правовий статус поєднує в собі елементи статусів незалежного практикуючої особи і державного службовця.

У Німеччині виконавче провадження здійснюють реєстратори суду, у яких є спеціальний сертифікат, що дає їм право виконувати рішення суду.

В Ізраїлі служба виконавців знаходиться при магістратських судах. Очолює її директор, який є суддею або реєстратором даного суду. Цікаво відзначити такий факт, що якщо виконавці підпорядковуються безпосередньо директору служби, то призначаються вони міністром юстиції.

У Греції до основних органів виконавчого провадження відноситься не тільки виконавець, але і нотаріус, в функції якого входить виконання судових актів про стягнення грошових коштів. Такий нотаріус називається клерком публічного аукціону, і тільки він має право проводити публічний аукціон.

В Ізраїлі існує законодавство про відповідальність за неповагу до суду. Наприклад, суд може зобов'язати боржника щодня виплачувати певну грошову суму як штраф до тих пір, поки той не погодиться з наказом. При цьому сума штрафу повинна бути значною, але не вище розміру стягнення, бо мета цього заходу - підштовхувати боржника до виконання рішення.

Цікавий досвід США в плані несудового виконання рішення суду. Один з таких шляхів полягає в тому, що кредитор може звернутися в агентство по стягненню, основна функція якого - надання певного тиску на боржника в формі письмового звернення з повідомленням про передбачуваний початку проти нього правових дій. Такі агентства діють на основі ліцензії.

Італійське законодавство говорить про конверсії майна. Дебітор має право на конверсію опису майна. Це право зводиться до наступного: дебітор має право вимагати заміни опису майна на виплату грошових сум, рівних судових витрат і розміру кредитів, виданих йому кредитором, які подали вимогу про опис майна, і іншими кредиторами, які подали прохання про участь в процесі. При подачі прохання про конверсії дебітор вносить до канцелярії суду одну п'яту частину суми кредиту. Внесена грошова сума заноситься секретарем суду на рахунок кредитної установи за вибором судді.

РОЛЬ ПРИВАТНОГО ПРАВА УКРАЇНИ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПРАВ ЛЮДИНИ

Слід також розглянути міжнародний досвід у заходах, що забезпечують виконання судових актів і актів інших органів.

Один з таких заходів, невідоме сучасному національному праву, - це тюремне ув'язнення. Як приклад пошлемося на використання тюремного ув'язнення в США. У цій країні, якщо кредитор не знає, де знаходиться майно боржника, на яке повинно бути звернено стягнення, то можна вдатися до допомоги суду. Боржнику вручається повістка про виклик його до суду. Якщо після цього боржник не з'являється до суду або під час розгляду даного питання в суді не розкриває інформацію про місце знаходження майна, то до нього може бути застосовано тюремне ув'язнення. На відміну від кримінального засудження стосовно до такого боржника не призначається якийсь конкретний термін. Як тільки боржник розкриє потрібну інформацію, він відразу ж буде звільнений. Аналогічна міра застосовується в деяких штатах США щодо батька, який ухиляється від сплати аліментів на утримання своєї дитини. При цьому береться до уваги наявність впевненості в платоспроможності боржника.

В Англії тюремне ув'язнення було відомо з давніх часів, і скасовано воно лише в 1970 р, за винятком деяких категорій справ. У Німеччині відповідач може бути поміщений у в'язницю, якщо не вніс необхідну суму. Однак цей захід застосовується рідко. У Нідерландах виконання судових рішень забезпечується, як правило, накладенням штрафу. Але можливе застосування та тюремного ув'язнення. У Франції відсутня захід, про який забезпечення виконання рішення.

Говорячи про впровадження в Україні можливості застосування тюремного ув'язнення до боржників по цивільних справах, то такий досвід може привести до виникнення приватних в'язниць, які відомі всьому світу. На перший погляд подібні пропозиції здаються фантастично далекими від реальності. Але не виключено, що в епоху процвітання бізнесу знайдуться бажаючі відкрити власні в'язниці. Тим більше що тюремне ув'язнення може бути замінене і громадськими роботами, потреба в яких відчувається в будь-якому населеному пункті. При цьому законодавчо повинні бути визначені не тільки санкції за невиконання виконавчих документів, а й умови їх застосування. Одним з таких умов в розвинених країнах є наявність підстав, що дозволяють стверджувати, що боржник в змозі виконати відповідний документ.

Отже, аналізуючи існуюче законодавство та міжнародний досвід дії виконавчого провадження можна дійти висновку, що удосконалення виконавчого права повинно проводитися у певних напрямках. З використанням міжнародного досвіду або шляхом пошуку власного шляху, існує нагальна потреба вирішити проблемні питання зведеного виконавчого провадження, розподілу стягнутих сум між стягувачами, а також справедливого розподілу виконавчого збору та основної винагороди приватного виконавця [4].

Бібліографічні посилання:

1. Шелевер Н. В. Особливості виконавчого провадження в країнах Європейського Союзу. *Форум права*. 2016. № 1. С. 262–266. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index.htm_2016_1_42
2. Сіверін Д. В. Зарубіжний досвід діяльності органів, що здійснюють повноваження, пов'язані із виконанням судових рішень, та його адаптація до вітчизняної правової системи. *Європейські перспективи*. 2014. № 3. С. 81-87. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/evpe_2014_3_14
3. Теремецький В. І. Застосування зарубіжного досвіду в сфері виконання юрисдикційних рішень в Україні. *Судова апеляція*. 2016. № 4. С. 38-45. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Suap_2016_4_5
4. Проблемні аспекти зведеного виконавчого провадження. URL: <http://yur-gazeta.com/publications/practice/vikonavche-provadhennya/problemni-aspekti-zvedenogo-vikonavchogo-provadhennya.html>